

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor.
Fél évre 4
Negyed évre 2

Pénzküldemények:
a «Szászsebesi ipar- és gazdasági hitelszövet-
kezet» címére Szászsebesen küldendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
lapkiadó:

Podhradszky Emil.

Hirdetési díjak:]

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 20 fil. Ajánlközásoknál, eladás vételnél
minden szó után előre beküldendő 4 fil.
Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
sékelt díjak egyezség szerint

XII. évfolyam.

Szászsebes, 1908. március 19.

12. szám

RÉGIPÉNZZEK aranyból és ezüsből jó árban megvétetnek.
Schmideg Alfréd, Budapest, I., Maros-utca 7.

Eddig 25 arany,
ezüstérem és dísz-
oklevéllel kitüntetve.

FARAGÓ BÉLA

Eddig 25 arany,
ezüstérem és dísz-
oklevéllel kitüntetve.

csász. és kir. udvari szállító.

Magyar magpergető gyára. Erdészeti magnagykereskedés.
Erdei csemetekertek. Diszfenyőkertészet Fajburgonya termelés.

ZALA-EGERSZEGEN.

Ajánl legjobb minőségű tű és lomblevelű famagvakat, szlapon tölgymakkot gyümölcs- és
fűmagvakat, összes erdősítéshez szükséges tölgy, luczfenyő és minden egyéb lomb- és
tűlevelű facsemetét.

Élősövénynek Ákác, Gleditschia Maclura Aurentiaca, a mely áthatlan sövényeket képez.

➡ Gyümölcsvadonczok, Gyümölcsfák, Rózsák. ➡

➡ **100-féle legujabb és bőtermésű FAJBURGONYÁT,** ➡
továbbá vadetetésre és gazdasági célra igen alkalmas csicsókát

Legmagasabb árban vásárol fenyőtobozakat tölgymakkot és lombfa magvakat!

➡ Mintázott ajánlatokat kér. ➡

Részletes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Egyedüli ferlachi gyártmány

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Arany érem: Páris 1906. 46. remekelés.

OGRIS MARKUS FERLACHBAN KARINTHIA

fegyvergyár és (prácios) puskaműves.

Szállit elsőrangú bármily rendszerű vadász- és céllövő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű Drilling fegyverekben. Súlyuk 2·8—3 kg.

Browning-féle serétes-ismétlőfegyver

== 210 korona gyári árban. ==

Egy Mannlicher Schönauer ismétlő kurtály 6·7 mm és 9 mm öbű

400 lépésig jótállás mellett a legpontosabban belőve ára 190 korona.

Egy Mannlicher Excelsior ismétlő kurtály 11·5 mm öbű, acélköpenyburkolatu és legerősebb füstnélküli lőpor töltés használatára, a legpontosabban belőve egész hossza 101 cm súlya 2·5 kg. nagy kezdő sebességgel és a legerősebb átütő erővel, nagy vad lövésére igen alkalmas ára 190 korona.

Egy Mannlicher ismétlő kurtály 95-ös minta, 8 mm öbű ára 140 kor.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Magyar levelezés.

Haering Ede

természetráji tanszergyáros

SZEGED

Csemegi utca 5 és 7 szám

Elvállalja mindenféle állat művészies kitömését felelősség mellett.

Nagyobb vadászszobák berendezésére trophéák, szőnyegek és reliefképek készítésére vállalkozik. Praeparálásra alkalmas vadat a legjobb áron megvesz, esetleg más praeparátummal becserél. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Vadakat a következő árakon vásárol:

Vadmacska 4-6 kor.-ig	Vaddisznó súly szerint.
Borz 4-6 "	Galamb 0·80-1 kor.-ig
Vidra 10-20 "	Tuzok 8-10 "
Róka 3-6 "	Erdei szalonka 2-2·40 "
Medve nagyság szerint.	Daru 6-12 "
Mókus 1 "	Vadlud 2-3 "
Mogyorós pele 1 "	Vándor sólyon 2 "
Földi kutya 1-2 "	Sas 3-10 "
Szarvas nagyság szerint.	Keselyű 10-12 "
Özbőr 3-5 "	

A gyár a Délmagyarországi Közművelődési Egyesület védnöksége alatt áll.

Megrendeléseket elfogad a Szent-István Társulat is, Budapest, VIII. Szentkirályi utca 28.

Sürgőnycim: HAERING, SZEGED.

ÉLŐVADAK.

Foglyokat, fácányokat, nyulakat, özeket, szarvasokat, däm-vadat, uhukat kunyhóleshez, minden fajú ragadozó emlősöket és madarakat, tyukokat, libákat diszfácányokat vásárol és erre vonatkozó ajánlatokat kér

MAYER EDE
élővad kiviteli üzlete.

Wiener-Neustadt, Ausztria
Schneeberggasse Nr. 10.

Fiók vadkereskedés Magyarországon Savanyukut,
== Sopron megye. ==

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:
 Egész évre 8 kor.
 Fél évre 4
 Negyed évre 2

Pénzküldemények:
 a «Szászsebesi ipar- és gazdasági hitelszövet-
 kezet» címére Szászsebesen küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
 lapkiadó:

Podhradszky Emil.

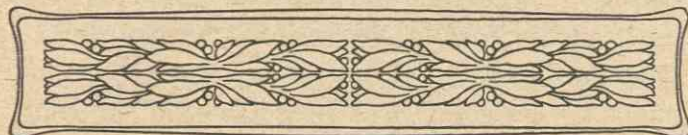
Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
 helye 20 fil. Ajánlközásoknál, eladás vételnél
 minden szó után előre beküldendő 4 fil.
 Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
 sékelt díjak egyezség szerint

XII. évfolyam.

Szászsebes, 1908. március 19.

12. szám

Járásiak nyugdíjügye.

Lapunk közel tizennégy évi fennállása s szóval azóta, hogy életünk egyik főfeladatává tüztük ki minden tőlünk kitelhető módon küzdeni az erdészeti és vadászati altiszt és szolgáló személyzet szolgálati és társadalmi érdekeinek előmozdítása érdekében, ismételten alkalmat vetünk magunknak rámutatni annak a szükségeségére, hogy szolgálata után magának mindenki ne csak a napról-napra való amilyen-olyan megélhetését biztosítsa, hanem hogy biztosíthassa ezt magának arra az időre is, midőn a természet rendje szerint, vagy betegségek, baleset folytán elgyengült testi vagy lelki ereje nem engedi meg tovább a szolgálatot és így a mindennapi kenyér megkeresését, de biztosíthassa kivált özvegye és apró árvái jövőjét is.

A jövő ilyen biztosításának több féle módja van.

Az egyik és talán a legbiztosabb a vagyonszerzés, a meggazdagodás, mert ez azután minden külső befolyástól menten biztosítja a jövőt, de sajnos, ez a mód az, amely az erdészeti és vadászati alkalmazottaknál, de általában más közpályán működőknél is jóformán teljesen ki van zárva, mert hiszen közismert tény, hogy a szol-

gálatuk után járó javadalmazásból nem hogy vagyont gyűjthetnének, hanem — kivált a mostani nagy drágaság mellett — még megélni is alig képesek.

A másik mód a nyugdíjjogosultság megszerzése. Ez a közpálya számos terén megvan s országos törvények és rendeletek biztosítják azt, de van azért még számos rétege a közpályán működőknél, mely azt magának teljesített szolgálatával meg nem szeresheti s ezek közé tartozik ma még nagy része az állami kezelésbe vett erdőknél alkalmazásban álló altiszteknek és szolgálóknak is

Olyan törvényhatóságunk ugyanis még vajmi kevés van, amelynek területén a kerületi és járási erdőőrök akár a már meglevő vármegyei nyugdíjalap kötelékébe tartoznának, akár pedig részükre egy külön, saját nyugdíjalap volna létesítve, pedig ha valamely testületnek, akkor ennek bizony nagy szüksége lenne arra, mert az összes közpályákon működő altisztek és szolgálók közt nem találunk olyanokat, akik ezeknél silányabul lennének javadalmazva, dacára annak, hogy terhes és felelősségteljes szolgálatuk teljesítésénél testi épségük, sőt életük is nap-nap után számos veszedelemnek van kitéve.

Nagy baj ez ezekre a szolgálatukban való sággal önzetlen buzgóságot tanúsító szegény emberekre nézve s érzik is ők ennek a bajnak reájuk nehezedő egész súlyát, küzdenek is annak elhárítására tőlük telhető csekély erővel, de bizony közdelmüknek — talán éppen nagy sze-

génységük folytán csak ritkán van némi foganatja.

A múlt év közepén indítottak első ízben erősebb mozgalmat, melynek folyamánya egy a bajaik legnagyobb részét feltüntető »Emlékirat« megszerkesztése és a magas kormány elé juttatása volt, melynek ha nem is lett meg az általuk óhajtott eredménye, annyit mégis elértek vele, hogy az irányadó körök figyelmét ráterelték nyomoruságos helyzetükre s az ő és családjaik bizonytalan jövőjére. Ennek köszönhető, hogy értesülésünk szerint a magas kormány felhívta a törvényhatóságokat az állami kezelésbe vett erdőknél alkalmazásban álló altisztek és szolgák nyugdíjjogosultságának rendezésére, vagy legalább az ezt célzó tanulmányok megtételére.

Most örömmel regisztrálhatjuk, hogy ezen a téren némi haladás mutatkozik.

Előttünk fekszik ugyanis a Szeben-vármegye törvényhatóságának: »Az erdővédszemélyzet nyugalmszabályzata«, nyilvános jeléül annak, hogy az állami kezelésbe vett erdőknél alkalmazott védőszemélyzet nyugdíjazásának ügyét hanem is teljesen, de mégis legalább némileg kielégítő módon meg lehet oldani, csak egy kis jóindulat és igyekezet legyen meg azokban, akiknek kezére lett ez a felette fontos ügy a sors és a fenálló szabályok által bizva.

Ezt a nyugalmszabályzatot lapunk jövő számában, esetleg számaiban fogjuk egész terjedelmében közölni, mert dacára annak, hogy csak egy törvényhatóság területére terjed ki joghatálya, nem tartjuk csupán csak helyi érdekűnek, hanem

annak országos fontosságot tulajdonítunk azért, mert a felmutatott példa után indulva, azt a többi törvényhatóságok is követhetik, amelyek területén a közerdőket védő és őrző személyzetnek nincs része nyugdíjjogosultságban.

Nem szabad azonban tétlenül maradni az érdekelt személyzetnek sem, hanem meg kell mozgatnia minden követ, hogy helyzetét lehetőleg megjavítsa, kivált pedig nyugdíjjogosultságát kivívja; azoknak azután, kik ebben fáradozni akarnak, hasznos utmutatásul és vezérfonalként szolgálhat Szeben-vármegye nyugdíjszabályzata, melyre nem csak hivatkozhatnak, de amelyeket az esetleges kérvényükhöz csatolható mintának is vehetnek, mit hogy nekik megkönnyítsünk, lapunknak azt a számát, esetleg számait, amelyekben ez a nyugalmszabályzat közölve lesz, több példányban fogjuk kinyomatni, hogy azokat azután az ez iránt hozzánk fordulóknak rendelkezésére bocsáthassuk.

Örvendetes tudomásul vettük a Máramaros-vármegyei járási kartársak mozgalmának és folyó hó 17-ikére kitűzött összejövetelüknek lapunk 11-ik számában közölt hírére s nagy köszönettel vennők, ha annak eredményéről értesítenének. Ha valakinek, ezeknek a kartársaknak bizony felette nagy okuk van mozogni és sorsuk megjavítását kérni, mert hiszen ismételtelen volt alkalmunk hírt adni arról, hogy nemcsak nyomoruságos a javadalmaságuk, hanem hogy még azt sem kapják, vagy legalább nem kapták mindig pontosan, hanem arra gyakran hónapokig kellett várakozniok.

T Á R C Z A

Közlekedés a levegőben.

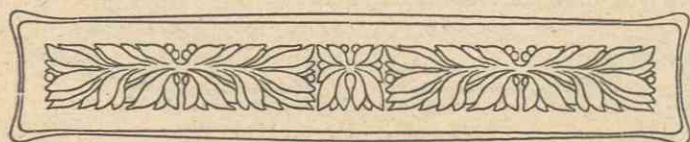
Érdekes és fantasztikus képet ír meg nekünk Győry Lajos az emberiségnek a levegő-ég meghódítása után való korából. Farman Henry, a zseniális léghajós nem rég díjat nyert a levegőnél nehezebb repülő-gépével. Ezt a napot érdemes megjegyezni, mert valószínű, hogy e nap új, eddig nem sejtett korszak kezdete volt. Mellőzve mindenféle ballont, megszabott utat tett meg maga kigondolta, a levegőnél nehezebb gépével.

Van a kísérletnek sok hibája, de az elv, az elméletnek az első diadalát nyerte meg. Most már keve-

sebb fantáziával is megpróbálhatjuk megalkotni annak a jövőnek képét, amikor az ember már föltétlenül ura a levegő-égnek.

A »Budapesti Hírlap« egyik minapi számában nagyobb közlemény volt erről a tárgyról. Az író fölvetette azt a gondolatot, hogy az első csapatok, amelyek a levegőt meghódítják, esetleg rendkívüli veszedelmeket okozhatnak a művelt világnak. S ez a gondolat nem valami bizarr ötlet. Világos, hogy egy kalóz-banda, amelynek zsebében van a tökéletes repülés titka, óriási veszedelmeket okozhat. Tegyük föl például, hogy egy ilyen kalóz-társaság ultimátumot küld Páris városához, s ki jelenti, hogyha nem biztosít a köztársaság részükre bizonyos számú millió frankot — huszonnégy óra alatt a nagy metropolis helyén csak rom lesz. S nincs az a hadsereg, az az erő, amely ezt a zsarolást megtudná akadályozni. Végeredményében engedni kellene s ez az esetleges igen népes közkereseti társaság ily módon rövid idő alatt végig zsarolhatná az egész civilizált világot. Mint valaha

Csak előre tehát, járási kartársak! Ne várjátok, míg a sült galamb magától szájakokba repül, hanem igyekezzetek minden alkalmat és módot megragadni helyzeteteknek türethetővé tételére s magatok és családjaitok jövőjének biztosítására. A mi támogatásunkra, tanácsunkra, utbaigazításunkra ezen a téren bizton számíthattok!

Forrázott vagy forrázatlan ákác-magot vessünk-e?

Irta: **Lótos János** m. kir. főerdőőr.

Nekünk erdészeti altiszteknek sem a tollforgatás, sem pedig a vetéseknél követendő eljárás megállapítása nem hivatásunk, hanem csak a reánk bízott munkálatoknak a kiadott utasítás értelmében való pontos és lelkiismeretes teljesítése, tekintettel mégis arra, hogy szerzett tapasztalataink leírásával egymásnak hasznára lehetünk, megkísérlem az ákác-mag beszerzése és vetési módjainak alkalmazása körül tett megfigyeléseimet röviden ismertetni.

Abban az esetben, ha az ákác-magot magunk nem gyűjthetjük, igyekezzünk azt megbízható helyről,^{*)} még pedig az előző év terméséből beszerezni. Az ákác-mag

^{*)} Erdei magvak beszerzésénél a legmelegebben ajánlhatjuk Faragó Béla ur magkereskedését Zalaegerszegen, mely ezen a téren hazánkban legelsőnek mondható.

a spanyol kalózok a mexikói partok népeitől kizsarlatták az aranyat.

Tegyük föl, hogy ennek a kalandos vállalkozásnak a vége ugyanaz lesz, mint a tengeri kalózok leltűnt korszakának. Akkor kezdődik azután az új világ. Az országhatárok rövid idő alatt önmaguktól leomlanak. Óriás átalakulások lesznek. Róluk egy új Verne, vagy Vells köteteket írhatna, s bizonyos, hogy ír is. Legérdekesebb probléma talán, hogy miként alakul a közlekedés ügye?

Ennek megijósolásához nem kell külsőleges proféta tehetség, csak logikus gondolkodás. Tegyük föl, hogy a repülés problémáját tökéletesen megoldották. Mehetek jobbra, balra, fölfelé, lefelé, tetszőleges időben, időjárásban, [évszakban. E föltételek mellett, melyeket az idő biztosan meg fog hozni, csupán egy kérdés vár megoldásra: a biztosságé. Legyen a gépünk bármily tökéletes önmagában: ha maga a közlekedés nem biztos, nem is lesz jövője.

Ebből a szempontból a repülőgép a mai közle-

ugyanis köztudomás szerint évekig is megtartja csiraképességét s így ha azt idegen kézről kell szereznünk, soha sem lehetünk biztosak abban, hogy vajjon a legutóbbi, vagy pedig valamely régebbi év terméséből leszünk-e kiszolgálva, mert bizon akadnak lelkiismeretlen emberek, kik az előző évi vetési időnyről visszamaradt készletüket a jövő évre, sőt ha ekkor sem akad vevő, évekig is eltartják és egy kis físsz mag hozzákeverésével bocsátják áruba.

Az új magot a régitől nagyon nehéz megkülönböztetni, legfőleg az lehetne állítani hogy az előbbinek élénkebb fényű felülete van, mivel azonban a szín után való bírálás nem nyújthat kellő biztosítékot, célszerű a megvételre felajánlt magból mintát hozatni s már a megrendelés előtt csiraképességéről meggyőződést szerezni. Ezt az eljárást különösen azért ajánlom, mert mintegy 14—15 év előtt történt, hogy gleditschia magot (mely az ákácéval egyenlő ideig csiraképes) kellett forrázatlan vettetnem s dacára annak, hogy az egy nagy hírnévnek örvendő cégtől lett hozatva, olyan régi termésből származott, hogy annak még a forró víz sem használt, hanem forrázás után is olyan kemény maradt, hogy bátran lehetett volna a malomban lisztté megörletni. Ennek ellenére kísérlet céljából elvetettük ezt a magot, de annak dacára, hogy a vetés után nagyon kedvező volt az időjárás, nem kelt ki abból egy szem sem.

Abban az esetben, ha kedvező időjárás mellett jó csiraképességű magot forrázatlanul vetünk el, az a vetés idejétől számított 48—60 óra alatt a földben annyira megduzzad, mint amilyen a forrázott szokott lenni a forrázás befejeztével, a 8—10-ik napon szórványosan, a 14—16-ik napon pedig már tömegesen buvik elő a földből. Száraz talajba és száraz időjárás mellett vetve mindaddig, míg megfelelő nedvességet nem kap, nem csirázik, de nem is romlik.

Az ákác-mag sikamlós voltánál fogva úgy kézzel,

kedési eszközök fölött óriási előnyben lesz. Ma, akár a vasuti, akár a közuti, vagy a vízi forgalmat vegyük, van egy rendkívüli nagy hátrány: a járóművek egy szinten, egy nivón közlekednek. A vasut egy ugyanazon nyomra van utalva, s a leggondosabb berendezésnél is előfordulhat, hogy a szemafor fölmondja a szolgálatot, az ő elalszik, az áram valahogy megszakad s a következő pillanatban kitudja, hány emberélet oda van. A vizen még nehezebb a dolog; valami sűrű köd s vége lett a büszke és drága hajóóriásnak. A repülőgépnél két kis műszer segít minden bajon. Az egyik a barométer, a mely pompásan megmutatja, hogy a föld fölszíne, vagy mondjuk: a tenger színe fölé mily magasra vitte fel a gazdája. A másik a mágnesű, amely viszont hűen és állandóan mutatja az északi-déli irányt. Mind a kettőnek van azonban egy kis pontatlansága is, lehet, hogy a barométer más magasságot jelez, például Marokkóban és mást Kanadában; az is lehet, hogy a mágnesű másként mutatja az északi sarkot, mint két év múlva.

mint vető fölcserrel vagy géppel jól és arányosan vethető.

A forrázott mag kedvező időjárás mellett 6—8 nap múlva szórványosan, 12—14 nap múlva pedig tömegesen kel, száraz talajba s száraz időjárás mellett vetve azonban, — ha csak rövid időn belül esőt vagy mesterséges uton, öntözés által nedvességet nem kap, a mag jó része megaszalódik, tartós szárazság esetén megpenészesedik s végtére egészen megromlik. Ha a forrázott magot vetés előtt kissé meg nem szárítjuk, abban az esetben a mag összetapadása folytán a vetés lassabban megy és aránytalan.

Itt felsorolt tapasztalataimat a görögényszentimrei m. kir. erdőőri szakiskola csemetekertjénél szereztem, melynek talaja nehéz, kötött, agyagos és részben vízenyős, így tehát feltételezhető, hogy olyan vidékeken, hol úgy a talaj mint az éghajlat, és időjárás az ittenitől eltérő, a mag kelésében pár napi eltérés fog mutatkozni.

Nálunk a vetést aszerint, amint a talaj korábban vagy később megmunkálható és felmelegszik, április 25. és május első napjai közt végezzük és pedig eleivel forrázatlan, majd pedig a vetési időny vége felé, május közepén forrázott maggal.

Az elősoroltak után annak a nézetemnek adhatok kifejezést, hogy kedvező időjárás esetén egyaránt vethetünk úgy forrázott, mint forrázatlan magot, mert az a 3—4 napi időköz, amelyre a forrázatlanak szüksége van arra, hogy a forrázotthoz hasonlóan megduzzadjon, még nem olyan nagy különbség, hogy az a csemeték fejlődésére a még hátralévő 4—5 hónapi idő alatt számbavehető befolyással legyen és a fejlődésükben szembetűnő eltérést mutasson, ellenben száraz talajnál és száraz időjárás mellett tartózkodjunk a forrázott mag vetésétől, mert addig, míg kellő nedvességhez jut, nagy része elvesztheti csiraképességét.

Itt elősoroltam volna tehát megfigyeléseimet, de

hogy ezekkel az egymástól eltérő vetési módzatokkal tisztába jöhessünk, ajánlom szaktársaimnak, hogyha ez máshol nem lenne lehetséges, illetménykertjeikben vagy földjeiken szakítsanak ki egy kis darabkát és vessenek el abba minden évben 500 vagy 1000 szem magot részben forrázva, részben forrázatlanul külön-külön, gondozzák egyformán a kikelő csemetéket s az év végén vegyék számba az eredményt úgy mennyiség, mint minőség tekintetében, utóbbinál figyelemmel úgy a magasságra mint a vastagságra, mert nem a csirázató készülékek, sem a mesterséges uton tett kísérletek, hanem a szabad természetben tett megfigyeléseink és szerzett tapasztalataink fognak reá-vezetni arra, hogy a reánk bízott vetésnél mikor és melyik módszert alkalmazzuk.

Hasznos tudnivalók

Gyümöcsfák karózása.

Erős szeleknek kitett helyeken a gyümölcsfákat karóval kell védeni a letörés veszélye ellen. A széljárta helyeken a karót a fa azon oldalánál kell a földbe verni, a honnét a kártékony szelek fujnak, hogy azzal is védjük a fát. A karónak a koronába nem szabad érnie, nehogy a szél okozta dörzsölések alkalmával abban kárt tegyen. A karót ne közvetlenül a fa mellé tegyük, hanem attól 10—15 cm. távolba és a kettőt nyolcasalakuan kössük egymáshoz, mert így a karó és a fa között szalmacsutak helyezhető el s ez védi a fát

Ezek a hibák azonban nem fontosabbak a mi szempontunkból.

Lesz tehát egy repülőgépen egy ilyen egyszerű barométer és lesz egy kicsi mágnesű.

Elsősorban azután a repülőgépeknek szigorúan tiltva lesz mindenféle irányban és magasságban csatangolni. (Ezt bizonyára nemzetközi megállapodással szabályozzák.) Így, tisztem föl, aki Rómából Londonba akar utazni, nem mehet toronyirányban s váltakozó magasságu régiókban, mert a zsendár föltartóztatja. A szabály például ez lesz: minden légi jármű csupán délkörön vagy hosszúsági körön közlekedhetik. Tegyük föl, hogy egyik állomás fekszik a 40-ik szélességi és 135-ik hosszúsági fokon; a másik a 10-ik szélességi és 62-ik hosszúsági fokon. Akkor a repülőgép, ha az elsőről indul, először végig kell majd haladnia a 40-ik szélességi fokon, míg eléri a 62-ik hosszúságot; itt megáll s a 62-ik hosszúságon fölmege a 10-k szélességi fokig. Ezzel megérkezett. Már most, a melyik északról délre halad, köteles, mondjuk, betartani a 900—

1000 méteres, a melyik délről északra megy, a 800—900 méternyi magasságot; keletről nyugatra meg például, a 700—800, és nyugatról keletre a 600—700 métert. Az irányt pontosan betarthatja a mágnesűvel, a magasságot a barométerrel. Így elérik, hogy egyenlő magasságban csupán egy irányban párhuzamosan közlekedő gép halad. Mi példaképpen száz méter vastag régiókat vettünk föl, de azt a vastagságot tetszés szerint fokozhatjuk. Azért az összeütközésre igen kis valószínűség itt is lehet; lehet, hogy a gépet az uton valamiféle baj éri, meg kell állania s talán éppen azon körön, éppen abban a régióban jön utána egy másik. Ez a valószínűség azonban, ha az atmoszféra óriási kiterjedését tekintjük s akár csupán egynéhány millió közlekedő eszközt is, oly csekély, hogy teljesen kikapcsolható.

Vigyázatra csupán akkor lesz szükség, ha például a gép irányt változtat, észak-dél helyett kelet-nyugatnak repül. Ilyenkor meg kell állani s más régióba emelkedni, vagy sülyedni fölszállásnál és leszáll-

a karóhoz való surolódás ellen. Ha több karót verünk a fa körül, úgy 30—40 cm. távolban helyezük el azokat a fa körül. Karózásra legalkalmasabbak a fenyő-, tölgy- és akác-karók. A karót, hogy tartósabb legyen, célszerű impregnálni. Erre megfelel az 50 százalékos rézgálic-oldatban egy-két napi áztatás, vagy a földbe kerülő karórésznek kátránnyal való bevonása, avagy annak megperzselése, azaz annak szenesítése. a karókon héj ne legyen, mert ez alatt sok féreg tanyázhatnék. A karót a leghelyesebb az ültetés-kor a földbe helyezni s kihuzás meggátlására keresztléccel ellátni. Utólagos karóbeverésnél a fa gyökérzete könnyen megsérülhet.

A gyümölcsfák törzsmagassága.

Azt, hogy milyen magas legyen az ültetendő, törzse, mindig az határozza meg, hogy mily célt szolgál a fa. Ha nem házi kertbe, hanem tanya- vagy esetleg utak mellé kerül, akkor, mivel alatta állatok is járnak, jobb a magastörzsű fa. Házikertekben a félmagas törzs sokkal előnyösebb (1-30 cm.), de meg különben is ennek a magas törzsszel szemben több termelési előnye van. Fejlődése gyorsabb s törzse erősebb, úgy, hogy kevesebb ideig van támasztókaróra szüksége. Rajta a tisztogatás és takarítás összes munkálatait — hozzáférhetősége miatt — könnyen lehet végrehajtani, szintugy a metszést is. Fentiekén kívül, házi kertben már csak azért is előnyösebb a félmagas törzs, mert hamarabb terem és gyümölcsseit szebben kifejleszti. A cseme-

téket legalább 4—6 méter távolságra kell ültetni egymástól. A kertben ezenkívül bokor-, és gúla- alaku fákat is szoktunk ültetni, de arra ügyeljünk, hogy az arány és az áttekintés meglegyen. A fa megválasztásán és a kert beosztásán kívül a legnagyobb gond előzőleg a talaj megfelelő előkészítésére irányuljon.

A bárányok táplálása.

Mindig sulyt helyezünk arra, hogy a bárányok a születés pillanatától kezdve a kellő gondozás mellett erős táplálásban részesüljenek, mert így fejlődésükben nem fognak hátramaradni. Ne csak az újszülött bárányt, hanem az anyát is figyeljük meg és ha nem volna elegendő teje, akkor tehéntejet adunk a báránynak; jobb azonban ennél — ha van — más anyával szoptatni azt. A kosbárányokat ha nem akarjuk ivarjukat meghagyni, már 2—3 napos korukban ki kell herélni, mert ily állapotban jobban hizhatók, s magasabb árat kaphatunk értük. Szemes eleséget a bárányok a hetedik, nyolcadik héttől esznek, gondoskodni kell hát arról, hogy ezen időtől fogva ne hiányozzon ez a jászolukból. Kitűnő hizlaló takarmány részükre a korpa, tengeridara, olajpogácsatörmelék stb. Az eleségen kívül ugy az anyák, mint a bárányok részére sóról is kell gondoskodni, nemkülönben a déli szellőztetésről, mert jó fejlődésre csak tiszta levegő mellett számíthatunk. A léghuzam a báránynak árt, ez ne legyen. Minél hamarabb nyerünk hizott — husz kiló körüli — bárányt, annál több árt kapunk érte.

lásnál, erre az időtartamra azonban erős villámlámpa vagy magnézium fénye biztos oltalmat fog nyújtani.

Most már látjuk, hogy a barométer és mágnesű időleges változásai mért nem érdekelhetnek. Ha például Budapest fölött hirtelen leszáll a barométer: a leszállás meglesz minden gépnél, amely akkor Budapest fölött átrepül. Ha a mágnesű elhajlása más néhány évi időközben, ez a változás minden gépnél egyforma lesz.

De szinte bizonyos, hogy a repülőgép soha nem lesz teherszállításra alkalmas. A nagy suly megmarad a föld felszínén lassan tovakuszó közuti, vasuti, vízi járműveknek. De a személyszállítás kivétel nélkül oda fönn bonyolódik le; zajtalanul, szélvész gyorsasággal és minden veszedelem nélkül.

(B. H.)

Vadászkaland nyul-lesen.

(A V. U. után.)

Írta: TÖMLŐ ANTAL.

Az elmúlt évek egyikén történt velem és L. S. barátommal Erdélyben, Retteg község határában az alábbi eset.

Pár nappal augusztus 15-e után egy szép délután, úgy hat óra felé kimentünk az említett helyre nyul-lesre. Minden eshetőséget meghánytunk-vetettünk és állást foglaltunk egy rendkívüli mély szakadék felett, mely oly sűrű volt, hogy oda napsugár alig hatolt be; a leshelyeket elkészítve, vártuk a jó szerencsét; egy fekete rigó fütyült, ugrált, mintha csak minket akart volna bosszantani; már hét óra felé járhatott az idő — erősen alkonyodott.

KÜLÖNFÉLÉK.

Német vadászstatisztika. Egész Németországban hatszázezer ember, vagyis minden százból egy vadászni jár. A múlt évben háromszázhatvan ezer vadászati jegyet adtak ki, közte száznyolcvanezer napi jegyet és hatvanezer adómentes jegyet erdészeknek és vadőröknek. A vadászati jegyekből az államnak hat millió korona bevétele volt. A rengeteg vadász 25 millió kilógramm vadat ejtett el ugyanannyi millió korona értékben. És pedig lőttek: 25.500 szarvast, 13.500 däm-vadat, 190.000 őzet, 14.000 vaddisznót, 4 millió nyulat, félmillió tengeri nyulat, 15.000 fajdot, 4 millió foglyot, 150.000 fürjet, 250.000 fácánt, 65.000 erdei szalonkát, 400.000 vadkacsát, 1300 darvat, 80.000 vizi szalonkát, és 2 millió fenyőmadarat. Az elejtett szarvasok és őzek agancsa egy millió korona értékű. Az eheto vadon kívül prémje miatt 130.000 rókát, 8.000 vidrát, ezer vadmacskát, 17.000 menyétet, 36.000 nyestet lőttek. Ezek négy millió koronát értek. A községeknek is óriási bevételek van a vadászat béréből. A múlt évben 54 millió hektárt adtak bérbe 40 millió korona évi bérért. Tizenöt millióba került a vadászoknak a vadászterület jókarban való tartása és a vadőrök fizetése. Ezenkívül kétszázezer vadászkutya van Németországban, amelyek etetése, tanítása, az egy milliónyi kutya-adót beleszámítva, tizenöt millió koronába kerül. Nyolcszázezer vadászfegyver van használatban, ebből évenként átlag tíz százalékot kicseréltnek s ily módon nyolcvanezer új puskát vásárolnak legalább is négy millió korona értékben. Elhasználnak még 28 millió töltést is, ami szintén két millióba kerül. Ily módon Németországban a százhatvan millió koronára becsült vadállomány mellett a vadászat évente százharminc millió korona forgalmat okoz.

Ültünk, ültünk és gondolkoztunk. Nekem az járt az eszemben, ha nekem most annyi forintom volna, a hány szunyog már belém szurt, de jól cigányozhatnánk a »Koroná«-ban.

Egy különösen erős roppanásra összerázkódtam, amely becslésem szerint úgy ötven lépésre hallatszott előttem, eleinte őzre gondoltam, de aztán elvettem ezt a lehetőséget, mert ilyenkor annyira nyugtalanítva van a környék, hogy ez a félénk vad más területre vált át; talán ember jár a »községiben« galyakat szedni, de ez sem volt valószínű. Addig-addig tépelődtem, míg egyet gondolva, belefujtam császármadár hívómba (csirkecsont), ezt hallva szomszédom kissé kidugta fejét a leshelyéről; igyekeztem neki jelekkel inteni, hogy jöjjön át hozzám, mert készül valami . . .

Pár perc múlva együtt halgattuk a relytélyes mozgást, mely mindinkább közeledett; képzeletemet szabadon bocsájtva, pár pillanat alatt Isten tudja, hány eshetőséget gondoltam el, mindmegannyinak a lefolyását a legapróbb részletekig, a gondolatnak ezt a bo-

A cukor s az emberi szervezet. Azok az orvosok, kik az utóbbi években akkora propagandát fejtettek ki a cukor érdekében, most ijedten konstatalják, hogy propagandájuk a cukorévezetben való tulhajtásra vezetett. Az angol sportemberek tréningjénél a cukor máris tulságosan nagy szerepet játszik s nem ritkán hátrányosan hat az egészségre, holott mérsékelten élvezve nagyon fejleszti az izomerőt. A hegymászóknál is gyakori eset, hogy több napi kiránduláson egy-egy hegymászó 200 gramm cukrot is fogyaszt napjában. Ekkora adag azontán nemcsak azért káros, mert hozzájárul a cukorbetegséghez való hajlam kifejlesztéséhez, ha ez már megvan az emberben, mert a gyomrot elrontja, bőrkiütéseket s étvágytalanságot okoz. Azért a cukorévezetben mértéket kell tartani s még cukrozott gyümölcsöt se jó tulsokat enni, mert ez 30—50 százalék cukrot tartalmaz. A cukornak hatása annál kártékonyabb, mennél koncentráltabb adagban, vagyis mennél tisztábban élvezik. Legajánlatosabb s legjobb hatású citromos vízben, mely nemcsak tápláló, de vértisztító is.

Az ördög lehellete. Brit-Dél-Afrikában van egy kis földdarab, amelyet a benszülöttek a jellemző ördög lehellete néven hívnak. Erről írja a Wide World című angol folyóirat:

A földkerekség legsajátosabb és leggyilkosabb pontja mély és távolról igen ártatlan külsejű füvel benőtt szakadék a Nift-völgyben, Kelet-Afrikában. Egy széles s a magas füben alig látható lyuk van itt, melyből kiáramlik a rettenetes hatású gáz. Ez a szintelen, észrevehetetlen gáz minden élő lényt megöl. Szerencse még, hogy az ördög lehelletét ember csak igen nehezen közelítheti meg. Az állatok azonban könnyebben odajuthatnak, s az ismeretlen mélység lehellete seregestől öli meg őket. A hasadék körül vagy egy akrenyi területben a földet sűrűn fedi a megfehéredett állat-

szorkányos gyorsaságát csak az érti meg, aki hajtóvadászaton vett részt és akiben a képzelőtehetség erősen ki van fejlődve; csak az tudja mi mindenre gondol az ember a standon.

A zaj pillanatról pillanatra közeledett, a galy ropogásakor s a lombok meg-meg rezzenéséből szinte látni véltük a titokzatos jövevény mozgását; kétségen kívül nagy vad volt előttünk, szarvas vagy disznó, amely ki tudja honnét tévedt oda.

Fegyvereink 10-es számú söréttel voltak töltve és golyó se égen se földön; de mit tesz Isten a tölténytáskánkba; az izgatott kaparászás közben barátom egy patkóba való éles sarkot talált, végtelen elővigyázattal golyók helyett ezzel töltöttük meg a töltényeket és egymás mellé huzódva test test mellett szivdobogva vártuk a vadat.

Végre! — egy hatalmas vadkan tünt fel alig 10—15 lépésnyire tőlünk, de persze, mint ilyenkor rendszeren, éppen szembe velünk, úgy, hogy a lövéssel várunk kellett. Végre oldalt fordult, óvatosan fele-

csont és sok ezer vadállatnak kellett elpusztulnia, míg ez a tömérdek csont ide került. A vízfolyásnak látszó szakadékot sós közet veszi körül, amely messziről is idecsalja a legelő állatot. Mind közelebb nyaldossa a sós követ s ha csak egy-kétszer belehelt a gyilkos gázból, már vége van. Kutyával, kecskével, madarakkal kísérleteztek is és a hatás soha sem maradt el. Legutóbb azután az angol kormány megvizsgáltatta a gázt és kiderült, hogy majdnem tiszta sósav. Ez a gáz gyakran előfordul a vulkáni eredetű formációkban, s itt is hasonló a vidék képe. Azt hiszik, hogy a mélyből jövő sósav-gázát kősóra ömlő kénsav hozza létre. Érdekes és csodálatos az a jelenség, hogy a nap bizonyos szakában erősebb és gyilkosabb a gáz. Legerősebb a párologás délután három óra és öt óra között, míg éjjel csaknem teljesen megszűnik. A kormány még azt is elrendelte, hogy a veszedelmes hely köré az állatok visszariasztására tüskés védő-sövényt ültessenek, míg az embereket jelzőtáblákkal figyelmeztessék. A fűből kifehérlő óriás mennyiségű csont ugyanis már messziről odacsalja az utas embert, aki nem is sejti, hogy veszedelem vár rá a közelben.

A szerencsétlen esztendő. A Daily Mail minapi számában néhány jóslatot olvasunk az idei esztendőre. A jóslatok mind megegyeznek abban, hogy a jövőndőt nagyon is vigasztalannak látják. Szerintük az üzleti forgalom csökkenni fog, míg a pénz ára emelkedni. Háborút, forradalmat, lázadást, földrengést nemzetközi zavarokat, betegségeket, szóval mindent emlegetnek, csak jót nem. A buza ára rendkívül nagy lesz, a termés pedig a múlt évinél gyengébb. Ezt a sok rosszat angol csillagászok jövőndölik s szerintük az angol politikai életben is nem remélt változások történnek majd.

emeltük fegyvereinket és egy leheletnél is halkabb jelre lőttünk, a dördülést egy iszonyu sivitás követte, azután robaj a mélység felé, végre csönd.

Sötét volt már, bár csillagos ég, még sem mertük történni hiján a kant követni; csak másnap hajnalban 4 órakor mentünk ki két kopómmal és velük a véres csapán tényleg megtaláltuk a még eleven hatalmas állatot a patak medrében, neki akart ugyan menni a kutyáknak, de a nagy vérveszteség elvette erejét; egy kegyelem lövéssel egy csendesebb területre küldtem.

A zsákmány megvizsgálásakor érdekes megfigyeléseket tettünk: jobb agyara többől ki volt löve, hátsó jobb lába csuklón felül törött, bőre alatt egész gyűjteménye a »posták«-nak, sörtéje egy arasznyi, de erősen gyantás, úgy látszik rendes tartózkodása a fenyves volt.

Sokszor volt már alkalmam nagy vaddal összekerülni, de ennél érdekesebb és izgatóbb randevum még nem akadt, ebből is az a tanúság, hogy kiterjedt erdőkkel határos cserjés, vagy bozótokban vadászva golyós történni nélkül vadász ne járjon.

FIGYEMEZTETÉS!

Azoknál a tisztelt olvasóinknál, kiknek előfizetése már régebben lejárt, vagy a f. hó végén fog lejárni, lapunk jövő számának címszalagján figyelmeztetésül feljegyezzük a lejárat napját s egyúttal a lap mellé előnyomott postautalványokat mellékelünk az előfizetés megkönnyítése végett. Vannak olvasóink közt olyanok is, kik már egy egész évi, sőt annál nagyobb előfizetési díjjal vannak hátralékban; ezeknek postai megbízásokat fogunk küldeni s a lap tovább küldését ezek kiváltásától tesszük függővé. Már most kérjük lapunk barátait, hogy ezeket be nem várva, előfizetéseiket lehetőleg azonnal küldjék be, akik pedig ezt nem tehetnék, szíveskedjenek ezt a jövő hó elején megtenni, hogy mi is eleget tehesünk számos terhes kötelességeinknek.

A lipói lavina. A rózsahégyi papirgyár dubravai erdejében tizenhárom laziskói és szentkeresztli ember egy meredek lejtő fölött rakásra összehalmozott szálát csusztatott a völgybe. Mivel megenyhült az idő, a hegy gerincéről kisebb hólavina gurult lefelé, melyet a munkások csak akkor vettek észre, amikor az óriássá növekedve, már közvetlen fölöttük robogott lefelé, magával ragadva a nagy halom szálát. A lavina az embereket mintegy ötven méter mélységbe sodorta. A közeli fuvarosok azonnal mentéshez láttak. Hat holttestet és hat súlyosan sebesültet kiástak, a hetedik holttestet még nem találták meg. Chmelnicky erdőőr is életét veszítette. A mentést megnehezítette az éjjeli hóvihár. A sebesültek fölépüléséhez kevés a remény. Az ügyészség megindította a vizsgálatot.

Katasztrófa egy automobil versenyen. Kairóban, mint egy ottani távirat jelenti, automobilversenyt rendeztek, amelynek gyászos szerencsétlenség vetette végét. Az első verseny után ugyanis egy rendőr keresztül akart menni az uton. Abban a pillanatban óriás sebességgel arra rohant egy automobil, amely el akarta kerülni a rendőrt, de oly ügyetlenül, hogy a közönség közé ron-

tott. Ennek az ügyetlenségnek borzasztó következményei voltak. Három ember meghalt és tizenegyen veszedelmesen megsebesültek. A versenyen jelen volt a kedive és connaughti hercegi pár.

Halálozás.

Egy visszaérkezett lap cimszalagjára a postahivatal által tett megjegyzésből medőbbenéssel értesültünk, hogy Molnár József kerületi erdőőr kartársunk a Szolnok-Doboka megyei Kápolnok-monostoron elhunyt. Az illető lelkes híve volt küzdelmünknek s évtizedet meghaladó időn át buzgó és pontos előfizetője lapunknak. Adjon az Ég neki csendes pihenést.

Szerkesztői üzenetek.

Grellneth Ferenc urnak, Batiza A pisztráng tenyésztés dolgában legbiztosabb felvilágosítást és utbaigazítást adhat az «Országos haltenyésztési egyesület» (Budapest, IX. Üllői ut 25). Sziveskedjék ehhez fordulni. Ezt a küldött válaszevelező lapon is közöltük s itt csak azért ismétljük, mert esetleg másokat is érdekelhet. **Unterreiner Jakab** urnak, Csatád. Köszönet az új küldeményért! Jövő számban megkezdjük a hasznos ismertetések közlését. Szeretnők tudni, hogy a Szokolyahutára küldött lapjait ki vette át, mert hozzánk egy sem érkezett vissza.

A kiadóhivatal postája.

Bombola Pál urnak, B. Monostorszeg. A 4 korona előfizetési díjat köszönettel vettük s javára elkönyveltük. **Fiedler Imre** urnak, Dobogó. A címzést helyesbítettük. A beküldött 8 koronával jövő évi április hó végéig van előfizetve. **Kósa Sándor** urnak, Erzsébetváros. A címet kiigazítottuk s a két utolsó számot új címe alatt postára tettük. Tett ígéretét tudomásul vettük.

Pályázati hirdetmények

479.—1908. sz. — Nyitramegyében Krajna székhellyel egy kerületi erdőőri állás megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek. Javadalmazás: bérfizetés 500 korona, lakbér 80 korona, lótartási átalány 100 korona, tüzfaiiletmény 40 korona, összesen 720 korona, mely összeg a beosztott erdőbirtokosok által megfelelő előleges havi részletekben szolgáltat ki.

Pályázhatnak oly magyar honpolgárok, akik a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják,

ezenkívül a tót nyelvben is jártasak s egyuttal az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában előirt kellékeknek megfelelnek.

A kellően felszerelt pályázati kérvények f. évi június hó 1-éig a szeniczi m. kir. j. erdőgondnokságnál nyújtandók be.

A kitűzött határidőn túl beérkező pályázatok figyelembe vétetni nem fognak.

A választás határidejét folyó évi június 15-ik napjára tűzöm ki.

A megvalasztott erdőőr állását 1908. évi július hó elején elfoglalni köteles.

Miaván, 1908. évi február hó 18.

A főszolgabíró.

Boica községben lemondás folytán megüresedett erdőőri állás betöltése tárgyában.

128/1908. erdgd. sz. Szabvármegye közigazgatási erdészeti bizottságának f. é. február hó 18-án 243. szám alatt kelt véghatározata alapján pályázni óhajtok felhivatnak, miszerint sajátkezüleg irt, a közigazgatási erdészeti bizottsághoz címzett, illetőségi igazolvánnyal, hatósági erkölcsi bizonyítvánnyal, születési anyakivonattal, orvosi bizonyítvánnyal, erdőőri oklevéllel felszerelt folyamodványait legkésőbb 1908. évi március hó 31-éig a nagytalmácsi m. kir. járási erdőgondnoksághoz nyujtsák be.

Illetmények: évi bér 480 K, ötödéves korpótlék és nyugdíjképesség, lakpénz 80 K, lótartási átalány 120 K, 4 kataszteri hold kaszáló vagy szántóföld illetőleg pénzértékben 120 K, 20 ürméter tűzifa illetőleg 50 K, 4 drb szarvasmarha szabad legeltetése illetőleg pénzértékben 30 K.

Végül megjegyeztetik, hogy a magyar nyelvnek szóban és írásban való tudása elengedhetlen kellék, a román nyelv tudása pedig előnyt biztosít a pályázónak.

Mely szerint alulírott a báró Jósika S.-né őnagyméltósága tulajdonát képező marosilljei uradalomhoz tartozó bácsfalvi kerületi erdőőri állásra a következő feltételek mellett pályázatot hirdetek: Javadalmazás; 600 kor. készpénz fizetés, szabad lakás és tűzifa, igen szép nagy kert és mintegy 1 k. hold elsőminőségű szántóföld használata, végre 4 drb szarvasmarha legeltetése. Pályázhatnak az erdő törvényben előirt erdőőri minősítéssel bíró egyének; akik a román nyelvet bírják azok előnyben részesülnek. Pályázati határ idő április 15. Kellőleg felszerelt kérések alulírott címére Branyicskára küldendők.

Branyicska, 1908. március 11.

Csató Pál.
urad. főerdész.

„VADÓR”

című Hönig-féle tankönyvet bármely mennyiségben megvesz lapunk szerkesztősége.

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában Szászsebesen.

Egyenruhákat,
Egyenruházati cikkeket,
Polgári ruhákat,
Fehérneműt.

Fegyvereket és töltényeket

A legjutányosabb árak mellett legjobb
minőségben készít

BLUM SÁNDOR

udvari szállítója Ő Felsége a perzsa császárnak, I. Péter szerb királynak és Wladimirovits orosz császári nagyhercegnek.

Budapesten

Váci utca 15.

Erdőtiszteknek nemkülönben erdőaltiszteknek előnyös
részletfizetési kedvezmények.

Nagyobb megrendelés esetén kívánatra mértékek
felvétele végett a cég egy szabásza saját költségén
bárhova elküldi.

Arjegyzéket és mintákat ingyen küldök.

Vidéki megrendelésekre kiváló gond lesz fordítva.
Legkisebb megrendelést is szívesen eszközölök. Meg
nem felelő aru a cég költségén visszaküldhető.

HIENTZ JÓZSEF

SZÁSZSEBES

KÖNYVNYOMDA KÖNYVKERESKEDÉS

Izléses kivitelben!

Szállítja az összes,
a könyvpiacon elő-
forduló könyveit,
Journáljait, napilap-
jait, zeneműveit,
levél- és írópapírjait
Elvállal minden e szak-
mába vágó nyomdai
munkát.

Jutányos árban!

Óriási pekingi kacsa-
és aransárga Orpingtonyuk
tenyésztőjás rendelhető

Fedák Istvánnál

Kecerpálvágásán, (Sárosmegye.)

U. p. Tapolyhanusfalva.

= Árjegyzék ingyen. =

MAGYARON ELŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műorás, főtallalója
a remontoir ingaóráknak
stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék lárméntve. Javítások pontosan eszközöltnék.

Előnyös vadértékesítés

Szarvas, dāmvd, vadsertés őz, nyul,
fogoly és egyéb lött vad értékesítését
minden mennyiségben elvállalom a
legmagasabb árak mellett.

Azonnali készpénz elszámolás!

Ajánlatokkal kér:

Fodor Károly,

bizományos
BUDAPEST, (központi vásárcsarnok).

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK
BUDAPEST, IV. Váci-utca 35.

A legrégebb és legnagyobb egyenruházati intézet

A nagyméltósági földművelésügyi m. kir. miniszterium 70542 magas rendeletével az erdőigazgatóságoknak ajánlva.

Erdészeti- és erdő altiszti

egyenruhákat, egyes egyenruhadarabokat és mindennemű felszerelési cikket ajánlunk kitűnő mesteri szabás és izlésteljes kiállításban.

Fehérneműek- és harisnyák óriási választékban.
Fegyverek- és töltényekből állandó nagy raktár.

Polgári ruhák

a legjobb magyar- és angol szöveteiből elsőrangú szabások közreműködése mellett készülnek.

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők megrendelések és nagyobb megrendelés esetén kívánatra saját költségünkön egy szabászt küldünk a mértékek felvétele végett.

Árjegyzéket és mintákat

ingyen és bérmentve küldünk és vevőink kényelmére bármely cikket készséggel beszerzünk.
Meg nem felelőt visszavesszünk.

◻◻◻ Az alkalom előny. ◻◻◻

Ne mulassza el megrendelni!

mert míg Manhattan nélkül 100 kg. Manhattan állatpor keverékkel hizlalva 387 kg. nyomott már a sertés.

Csak 2
fillérbe
kerül na-
ponta és
fejénként.

A gazdák tenyésztők és hizlalók kincse e táppor.

A sertés, birka, házinyul, szépen fejlődik, gyorsan nő és hamarabb hizik, a tehén és kecske több és jobb minőségű tejet ad, a ló és szarvasmarha sokkal erősebb lesz és súlyosabb terhet bír el, ezen jó tulajdonsága az összes szárnyas állatokra is kiterjed, ha ezek eleségébe naponta a világhírű **Manhattan tápporból** csekély mennyiséget adagolunk; 5 kilónként is szállítatuk (ez elég 2 disznónak 3 hónapig) olesón 5 korona postautánvétellel, hogy minden egyes kisebb gazdának, egyáltalán tenyésztőknek, hizlalóknak (már egy vagy kettő hizlalásához) is kevesebb költséggel egyszerre beszerezhető lehessen és ezzel azt is elérte, hogy mindig friss tápporral rendelkeznek.

Hasznos tanácsadó (azaz Utasítás) a háziállataink hizlalása és táplálásához, valamint ezek betegségeiről és ettől való megóvhatásokról című minden gazdának nélkülözhetetlen tanulságos könyvet minden rendeléshez **ingyen mellékelünk**, máskülönben 50 fillér árban megkapható.

100 kiló 50 korona, 50 kiló 25 korona
— Budapestről vasuton szállítva.

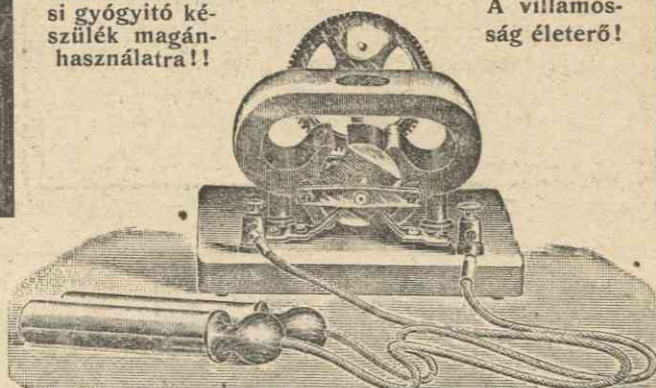
Utánrendelés, kifogyta előtt egy pár nappal előbb történjék.

Megrendelési cím: **Manhattan-vállalat**
Budapest, VII., Verseny-utca 6—63 sz.

Az élet megújítása és meghosszabbítása az eredeti amerikai „Elektrophor“-ral.

Villamos orvosi gyógyító készülék magánhasználatra!!

A villamos-ság életerő!

A szenvedő, gyengélkedő és gyenge szervezetű emberiség figyelmét felhívom arra, hogy azt a villamos készüléket használja. mert az **Elektrophor erősíti az idegeket, megújítja a vérünket, élesíti az eszünket és érzékeinket**, a vér keringésének és idegrendszerünknek a szabályos működését biztosítja és megóv bennünket minden betegségtől. **Bourg dr. tanár**, a párisi egyetem orvosi fakultásának tagja, az Elektrophorról a következőképp nyilatkozott: „Nemcsak köszvény, reumát, görcsöket, idegességet és asztmát gyógyítottak vagy legalább is enyhítettek ezer meg ezer olyan esetben „Elektrophor“-ral, a melyben az orvosok tudománya csodát mondott, hanem idegbetegségek, felfájás elgyengült férfi erő kólika, fülzúgás, álmatlanság, hipochondrikus állapotban levőknek, de különösen székrekedésben és aranyérbén szenvedők baja ellen alkalmazva, egynéhány nap múlva, de sok esetben néhány óra múlva, is csodálatos enyhülést észleltek. Fájdalmas női betegségekben szenvedők majdnem biztos enyhülést és gyógyulást nyernek. Aldott állapotban levők sikeresen használhatják.”

Nem romlik! Örökké tart! Egy teljes kis készülék ára 25 kor. Gyenge szervezetűek részére. Egy teljes nagy készülék ára 50 korona. Idült betegségek gyógyítására. Különleges Elektrophor igen erős árammal 100 kor. A pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett szállítja **AUFFENBERG JÓZSEF**
Budapest, VII., Verseny-utca 6—63.

Az „Elektrophor“ telepek nélkül az villamos áramot évekig. Kitűnő működésért kezeséget vállalom. Kezelése könnyű és egyszerű miért is elismeréssel nyilatkozik használója rendszerint.

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában Szászsebesen.